



web: hetwantij.com
mail: hetwantij@hotmail.com
tel: 06 - 361 65 537

Stichting Het Wantij
Plein 1940 - 1945 nr. 53
3313 CV Dordrecht

Dordrecht, 10 januari 2021

Aan: gemeenteraad Dordrecht
Postbus 9

Onderwerp: Zienswijze ontwerpbestemmingsplan Vlijweide Scholenlocatie Noordendijk

Geachte leden van de gemeenteraad,

Stichting Het Wantij wil graag in deze zienswijze de volgende onderwerpen onder uw aandacht brengen:

- I. -Ecologie en milieu: noodzaak verbinding Vlij ter hoogte van Oranjelaan
- II. -Stikstofdepositie en natuurbeschermingswet, een alternatief.
- III. -Toenemende belasting van de Vlij met vaarbewegingen en recreatievijver.
- IV. -Natuurinclusief en bestaande bomen
- V. -Verdere compensatie en verbetering ecologische situatie
- VI. -Stichting Het Wantij met opzet buitenspel gezet, invloed indirect

I. Ecologie en milieu: Noodzaak verbinding Vlij ter hoogte Oranjelaan.

Zolang dit gedeelte van de Vlij een uithoek blijft en er dus geen doorstroming aanwezig is, zal de bodem in hoog tempo bedekt worden met slib dat nog steeds veel giftige stoffen zoals PFOA en GenX, maar ook PAK's, etc., zal bevatten.

In eerste instantie is het plan dat de bodem van de Vlij ter plaatse, dus na de schotbalken wordt uitgebaggerd, waarbij de vraag is waar die bagger kan blijven. Maar daarna wordt op deze bodem en op de bodem van het nieuw af te graven gedeelte van het plangebied weer vervuild slib afgezet.

Dat betekent dat er frequent zal moeten worden gebaggerd ter sanering om te voorkomen, dat mensen, in het bijzonder kinderen, die hier komen te wonen en spelen, met deze stoffen in aanraking komen. Ook zal frequent baggeren nodig zijn om een zekere diepte te handhaven. Het baggeren zal een aanslag zijn op het bodemleven, dus op de ecologische situatie die intussen is ontstaan.

Een geheel onmogelijke situatie ontstaat na het aanleggen van natuurlijke oevers in deze uithoek van de Vlij: Natuurlijke oevers zijn in principe een verbetering van de ecologische- en duurzaamheidswaarde van het gebied, maar het nadeel in deze situatie is dat het ecologisch gezien onwenselijk / onmogelijk is deze oevers van een vervuilde sliblaag te ontdoen.

Alleen door een brede en diepe waterverbinding via de Oranjelaan te maken kan enigszins tegemoet worden gekomen aan deze bezwaren en de water- en bodemkwaliteit op peil gehouden worden.

Zo niet, dan zal ook de gezondheid van alle dierlijk leven zwaar worden belast.

Het voorstel voor zo'n verbinding is niet nieuw. Stichting Het Wantij deed dit voorstel al in 2008 in een brief aan het college. Het college wees dit af vanwege de hoge kosten. Daarna is het voorstel wel opgenomen als doel in de nota voor de Stedelijke Ecologische Structuur, (SES). Toch heeft het college hier nooit werk van gemaakt.

Vanwege het verkrijgen van toestemming voor het bestemmingsplan Stadswerven van 2016 zijn met Rijkswaterstaat (RWS) afspraken gemaakt die o.a. inhielden dat die verbinding van de Vlij er zou komen vanwege compensatie van het verlies aan ecologische waarde bij de uitvoering van de plannen voor Stadswerven. Het kan niet zo zijn dat die afspraken niet meer zouden gelden.

Stichting Het Wantij is van oordeel dat het college vanwege ecologische- en milieuoverwegingen een grote verantwoordelijkheid en verplichting heeft deze verbinding te realiseren en wel als randvoorwaarde voor goedkeuring door de raad van dit ontwerpbestemmingsplan.

II. Stikstofdepositie en natuurbeschermingswet, een alternatief.

Wat betreft de stikstofdepositie en de effecten op het nabijgelegen Natura 2000 gebied schiet de berekening aan alle kanten te kort, zo concludeert ook de Omgevingsdienst Haaglanden. De berekening van stikstofuitstoot vanwege vervoersbewegingen in de gebruiksfase van de woonwijk is te laag ingeschat, omdat de extra belasting over een te korte afstand in rekening is gebracht. Minimaal tot aan de N3, luidt de kritiek.

Ook dient de stikstofuitstoot vanaf het eerste begin, dat wil zeggen het begin van de sloop, tot en met de bouw, hierbij betrokken te worden.

Daarnaast schiet de berekening te kort omdat de stikstofdepositie in cumulatief verband behoort te worden gezien met die van alle projecten op Stadswerven op een steenworp afstand van dit project.

De stikstofdepositie kan flink omlaag gebracht worden als er gekozen wordt voor eenvoudige woningen met een echt duurzame manier van bouwen; het verbouwen in plaats van slopen van de schoolgebouwen en de aanleg van een Tiny Forest. Tiny Houses, die geplaatst kunnen worden zonder te hoeven funderen met palen, voldoen veel meer aan deze opgave. Ook het nalaten van het plaatsen van damwanden en/of basaltkeien als oeverbeschoeiing of om andere redenen, bespaart veel stikstofuitstoot. Nergens valt te lezen dat dit soort beperkende maatregelen tot de randvoorwaarden behoren.

III. Toenemende belasting van de Vlij met vaarbewegingen en recreatievijver

De Vlij is een zeer smal riviertje met kwetsbare oevers met grote ecologische waarden. Vanwege de pleziervaart vanuit Plan Tijn en de jachthaven, staan deze oevers bloot aan steeds

meer golfslag, hetgeen afkalving tot gevolg heeft. Een verdere toename betekent een nog grotere belasting. Niet alleen van de Vlij, maar ook via het Wantij naar de Biesbosch. Ook hier weer een cumulatie van vaarbewegingen op het Wantij o.a. vanwege de toenemen van pleziervaart vanuit Stadswerven.

De nieuwe bewoners zullen waarschijnlijk frequenter gaan varen, omdat de boten voor hun deur of, de grotere boten, in de nabijgelegen jachthaven komen te liggen.

Ook de vaarbewegingen van grote werkschepen in de bouwfase en bij het (latere onderhouds)baggeren, etc. zal impact hebben op de belasting van de oevers en al het leven dat zich daar bevindt.

Bij de komst van deze wijk met woningen aan het water zal dit gedeelte van de Vlij veranderen van een rustig leefgebied voor dieren waaronder het ecologisch zeer belangrijke 'kleine leven' in een drukke speelvijver met bootjes, afgesloten voor grotere boten vanwege de bruggen aan de Baaden Powellaan.

Het is onduidelijk of bewoners boten mogen hebben en waar en of er aanlegplaatsen komen.

Het zou goed zijn als in dit kwetsbare gebied veel golfslag veroorzakende boten en waterscooters worden verboden. Te vaak wordt vol gas door de Vlij geraced.

IV. Natuurinclusief en bestaande bomen

Het is buitengewoon treurig dat de bestaande bomen, op twee na, niet beschermd zijn door een opname in de bomenlijst.

Er is geen enkele garantie dat een projectontwikkelaar rekening zal houden met deze bomen bij het maken en uitvoeren van plannen.

Natuurinclusief bouwen houdt niet alleen in dat er voorzieningen voor vleermuizen en nestgelegenheden voor vogels wordt ingebouwd in de woningen en dat daken en gevels worden voorzien van groen.

Natuurinclusief houdt in, zoals het woord zelf al zegt, dat de bouwplannen de bestaande natuur en bomen zoveel mogelijk als uitgangspunt neemt; ze inclusief beschouwt, integreert in de plannen. Dat houdt ook in dat er geen koele en vaak nogal opportunistische en onbewezen afweging plaats mag vinden tussen het verlies van het oude en de komst van het nieuwe. Ook de ecologische waarde en functie van oudere bomen zijn zeker op korte termijn niet vervangbaar. Dit ecotoop en de functie voor dieren gaat dan definitief verloren.

Het is nogal een flauw antwoord van het college op bezorgde vragen van eerder betrokkenen over de bomen: "uw reactie om bomen beschermd te krijgen op de bomenlijst is te laat; de aanmelding voor nieuwe bomen is zojuist gesloten"...

Stichting Het Wantij pleit voor het opnemen op de bomenlijst van alle bestaande bomen. Ook dan is er de mogelijkheid bomen te kappen, maar is er via een vergunningsprocedure meer garantie voor zorgvuldigheid in de afwegingen.

V. Verdere compensatie en verbetering ecologische situatie

-Een eilandje in de Vlij voor natuur, niet voor mensen

Het bestaande eilandje in de Vlij dient vergroot te worden met de aanleg van natuurlijke oevers en zoveel mogelijk rust- / vluchtgebied te worden voor dieren. Het leefgebied van dieren zal tot in de verre omgeving, vanwege de nieuwe woonwijk veel meer belast worden vanwege de grote toename van menselijke invloeden. Dit eilandje kan een belangrijke, nodige (hoewel nog steeds onvoldoende) compensatie zijn.

Te weinig wordt rekening gehouden met de verstoring van bestaande essentiële vliegroutes voor vleermuizen over de Oranjelaan richting binnenstad. Deze is sinds 2006 al ernstig verstoord vanwege de kap van bomen op die route naast het Watertorenterrein. Ook is het foerageergebied van vleermuizen op het Watertorenterrein vanwege de bouwprojecten aldaar volledig vernietigd, inclusief de route langs de bomenrijen aan de oevers.

Het steeds maar weer vernietigen van routes met het argument dat er nog voldoende alternatieven zijn en routes verlegd kunnen worden is niet meer acceptabel.

Het is niet te verwachten dat de ecologische waarde van dit gebied zal toenemen als er niet geheel natuurinclusief wordt gebouwd en respectvol met de natuur wordt geleefd. Plan Tij is wat dat betreft geen inspirerend voorbeeld geworden. De Stichting vraagt zich af of er ooit een evaluatie heeft plaatsgevonden naar de ecologische impact van Plan Tij, zodat daarvan geleerd kan worden bij het bouwen van de nieuwe woonwijk.

De aan te leggen natuurlijke oevers zijn winst wat betreft het contact dat bewoners met de natuur kunnen ervaren, maar de ecologische winst is waarschijnlijk beperkt gezien de intensieve menselijke aanwezigheid en het intensieve beheer dat is aangekondigd.

-Verbreden griend Vlij Wantijpark

Daarom pleit de Stichting ook voor vergroting van de ecologische waarde van de oevers van de Vlij tegenover Plan Tij door het verbreden van het griend. Dat kan door ook water toe te laten tussen het eerste en tweede dijkje langs het Wantijpark. Dit voorstel heeft de Stichting ook in haar visie over de Wantijzone gedaan.

VI. Stichting Het Wantij met opzet buitenspel gezet, invloed indirect

Het bestuur van Stichting Het Wantij wil zijn ongenoegen uiten over het volstrekt negeren door het college van de Stichting aangaande de al jaren gaande voorbereidingen op de weg naar dit ontwerpbestemmingsplan. De Stichting is als direct belanghebbende nooit geïnformeerd, laat staan uitgenodigd. Het is dan ook buitengewoon vreemd en oneerlijk dat in de stukken vermeld wordt dat het college zeer geïnteresseerd was in de meningen en inbreng van betrokkenen. De meest directe belangenbehartiger van ontwikkelingen in de Wantijzone is dus met opzet buitenspel gezet.

Soortgelijk gebeurde bij de ontwikkeling van “groenblauw” langs de grote rivieren bij “Rivier als Getijdenpark XL” i.s.m. de Provincie onder leiding van projectleidster mevrouw Kelder. Na een aanvankelijk goed contact met deze projectleidster, liet zij plotseling weten door wethouder Stam verboden te zijn nog langer met de Stichting te spreken!

Ook bij de ontwikkeling van de visieplannen voor het Wantij en de Staart werd de Stichting op aanwijzing van het college, door het ontwerpbureau van Geuze, volstrekt genegeerd. Nota bene als belangenbehartiger voor de Wantijzone en met bewoners van de Staart in het bestuur.

Gelukkig heeft de Stichting o.a. via de motie op initiatief van o.a. Groen Links invloed kunnen krijgen op de plannen voor een visie.

Op de manier zoals hierboven beschreven, wordt geen gebruik gemaakt van aanwezige nuttige kennis van Stichting het Wantij.

Een beschamende gang van zaken, zeker voor een gemeente die zich laat voorstaan op de wijze waarop met de burger en met de natuur wordt omgegaan.

Desondanks is de Stichting graag bereid in overleg te gaan met de gemeente

Hoogachtend,
Namens het bestuur

C. Goosen, secretaris



H. van der Ploeg, voorzitter

